SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:168

av Magnus Berntsson (KD)

Utbildning i att stoppa livshotande blödningar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att praktisk utbildning i att identifiera och stoppa livshotande blödningar blir ett ordinarie moment i grundläggande utbildningar i hjärt-lungräddning och första hjälpen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Kunskapen om hjärt-lungräddning är i dag väl etablerad i Sverige. Genom utbildningar på arbetsplatser, i skolor, föreningar och andra delar av samhället har många människor fått kunskap om hur de ska agera när någon drabbas av hjärtstopp. Den kunskapen räddar liv. På motsvarande sätt kan kunskap om hur man stoppar en livshotande blödning vara avgörande under de första minuterna efter en allvarlig skada. Vid en kraftig blödning är tiden en kritisk faktor. Den som befinner sig på plats kan därför behöva agera innan ambulans eller annan professionell hjälp har hunnit fram. Sådana situationer kan uppstå i vardagen vid exempelvis trafikolyckor, arbetsplatsolyckor och andra svåra olyckor. De kan också uppstå vid våldsdåd, terrorattentat eller andra händelser där flera människor skadas samtidigt.

Frågan har dessutom fått ökad betydelse i ljuset av det försämrade säkerhetsläget och Sveriges arbete med att stärka totalförsvaret. Erfarenheter från kriget i Ukraina visar betydelsen av att det finns en bred förmåga i befolkningen att genomföra omedelbara livräddande insatser när samhällets ordinarie resurser är hårt belastade eller inte kan komma fram tillräckligt snabbt. En stark civil beredskap handlar inte enbart om lager, skyddsrum, sjukvårdsresurser och fungerande försörjningssystem. Den handlar också om människors kunskap och förmåga att hjälpa sig själva och varandra. Att fler människor kan stoppa en livshotande blödning stärker därför både den enskildes trygghet och samhällets motståndskraft. I dag finns utbildningar i att stoppa livshotande

blödningar, och kunskaper om blödningskontroll ingår i olika utbildningar inom första hjälpen. Kunskapen är dock inte lika brett spridd som kunskapen om hjärt-lungräddning. En person kan ha genomgått en grundläggande HLR-utbildning utan att ha fått praktisk utbildning i hur en allvarlig blödning identifieras och stoppas.

Det finns därför anledning att ta nästa steg. Praktisk utbildning i att identifiera och stoppa livshotande blödningar bör bli ett ordinarie moment i grundläggande utbildningar i HLR och första hjälpen. Det kan exempelvis handla om hur man snabbt identifierar en allvarlig blödning, använder direkt tryck och lämpliga förband samt, när situationen kräver det, använder andra metoder för att stoppa blödningen. Den närmare medicinska utformningen av utbildningen och vilka moment som ska ingå bör självfallet avgöras av ansvariga myndigheter och medicinsk expertis. Det politiska målet bör däremot vara tydligt: kunskapen om hur man stoppar livshotande blödningar behöver spridas betydligt bredare i befolkningen. Sverige har under lång tid byggt upp en kultur där kunskap om HLR ses som en grundläggande livräddande färdighet. I en tid när den civila beredskapen åter behöver stärkas bör ambitionen vara att även förmågan att stoppa en livshotande blödning blir en sådan grundläggande kunskap. Att kunna ingripa under de första avgörande minuterna kan vara skillnaden mellan liv och död.

Magnus Berntsson (KD)